

Sygn. akt V CZ 78/10

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSA Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa Roberta P.

przeciwko Marioli F.-P.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 3 listopada 2010 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 8 lipca 2010 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej
apelację.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2010 r. Sąd Okręgowy sprostował oczywistą omyłkę pisarską w wyroku Sądu Rejonowego z dnia 27 kwietnia 2010 r. oraz odrzucił apelację powoda od tego wyroku, uznając ją za niedopuszczalną z tej przyczyny, że Sąd Rejonowy nie orzekł o całości żądania (art. 370 k.p.c.). Powód domagał się bowiem ustanowienia rozdzielności majątkowej z dniem 2 listopada 2009 r., a Sąd Rejonowy – ustanawiając tę rozdzielność z dniem 22 lutego 2010 r. – nie oddalił powództwa w pozostałej części. W apelacji powód zaskarżył natomiast wyrok tylko w części dotyczącej daty ustanowienia rozdzielności majątkowej. W tej sytuacji – stwierdził Sąd Okręgowy – powodowi przysługiwał wniosek o uzupełnienie wyroku, a nie apelacja.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające apelację powód podniósł zarzut naruszenia art. 373 w związku z art. 370 i 367 § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że apelacja została skierowana przeciwko nieistniejącemu orzeczeniu. Jego zdaniem, orzekanie o oddaleniu powództwa było zbędne ze względu na charakter sprawy, tym bardziej że w pozwie nie miał obowiązku wskazania, z jakim dniem żąda ustanowienia rozdzielności majątkowej. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Problem, czy w sytuacji, w której sąd orzekł o ustanowieniu rozdzielności majątkowej z datą późniejszą niż żądana przez powoda, ale nie zamieścił w sentencji wyroku orzeczenia o oddaleniu powództwa w pozostałej części, powód może kwestionować rozstrzygnięcie w tym przedmiocie w drodze apelacji, był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego.

Wypowiadając się w tej kwestii na gruncie art. 52 k.r.o. w pierwotnym brzmieniu, jeszcze nowelizacją kodeksu postępowania cywilnego dokonaną ustawą z dnia 1 marca 1996 r. Dz.U. Nr 43, poz. 189), Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 lipca 1989 r., III CRN 155/89, przyjął, że jeżeli sąd, orzekając zniesienie wspólności majątkowej ustalił późniejszą – niż żądana w pozwie – datę ustania wspólności, to okoliczność, że sentencja wydanego przezeń orzeczenia nie zawiera wzmianki o oddaleniu powództwa w pozostałej

części, nie stanowi przeszkody do zwalczania przez powoda rozstrzygnięcia w tym przedmiocie w drodze rewizji (nie publ.). W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podkreślił, że istota żądania wywiedzonego z art. 52 k.r.o. sprzeciwia się uznaniu takiego wyroku za orzeczenie niezupełne w rozumieniu art. 351 k.p.c., gdyż rozstrzygnięcie o ustaniu wspólności majątkowej z dniem późniejszym niż żądany przez stronę powodową nie jest równoznaczne z nieorzeczeniem o całości żądania. Orzeczenie tej treści stanowi negatywne rozstrzygnięcie merytoryczne, które jest wynikiem dokonanej przez sąd oceny, że strona powodowa bezzasadnie domaga się zniesienia wspólności majątkowej z datą wcześniejszą. Oznacza to, że sentencja wyroku zawiera rozstrzygnięcie o żądaniach strony powodowej w pełnym zakresie i nie jest już konieczne zamieszczanie w niej wzmianki o oddaleniu powództwa w pozostałej części.

Na identycznym stanowisku Sąd Najwyższy stanął w późniejszych orzeczeniach, wydanych po nowelizacji art. 52 k.r.o., dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 r. (Dz.U. Nr 162, poz. 1691), i przepisów kodeksu postępowania cywilnego, dokonanej powołaną już ustawą z dnia 1 marca 1996 r. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2001 r., I CZ 132/01, OSNC 2002, nr 7-8, poz. 93 i z dnia 12 kwietnia 2007 r., III CZ 19/07, nie publ.). Zachowuje ono aktualność po kolejnych nowelizacjach przepisów rozdziału 1 działu V tytułu VI księgi pierwszej części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego, a także po nowelizacji art. 52 k.r.o., dokonanej ustawą z dnia 7 września 2007 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1378).

Skład orzekający Sądu Najwyższego podziela to stanowisko oraz wspierającą je argumentację. Rozdzielność majątkowa – jak wynika z art. 52 § 2 k.r.o. – powstaje z dniem oznaczonym, w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa. Tak więc w dalszym ciągu sąd, orzekając o ustanowieniu rozdzielności majątkowej, obowiązany jest z urzędu oznaczyć dzień jej ustanowienia. Zachodzą zatem podstawy, by przyjąć, że wyrok ustanawiający rozdzielność majątkową z dniem późniejszym niż żądany przez powoda zawiera negatywne rozstrzygnięcie co do żądania ustanowienia rozdzielności z datą wcześniejszą. W konsekwencji nie można zgodzić się z oceną

Sądu Okręgowego, że wyrok Sądu Rejonowego z dnia 27 kwietnia 2010 r. jest orzeczeniem niezupełnym oraz że apelacja powoda ulega odrzuceniu z braku substratu zaskarżenia.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie w części odrzucającej apelację.